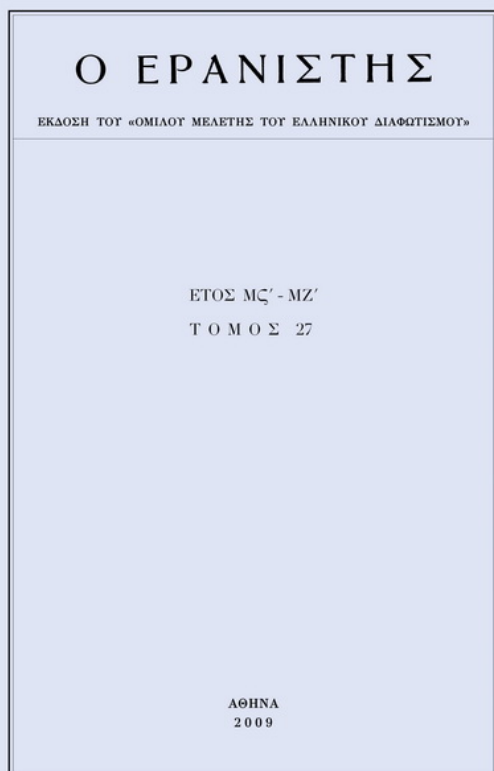

The Gleaner

Vol 27 (2009)

Χρονικά – Ειδήσεις

Eranistes Eranistes

doi: [10.12681/er.119](https://doi.org/10.12681/er.119)

To cite this article:

Eranistes, E. (2009). Χρονικά – Ειδήσεις: Η ΚΑ' Γενική Συνέλευση του ΟΜΕΔΤο Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΜΕΔ των ετών 2008-2009Ανθολογία των επιστολών του Κοραή στα πολωνικά"Στους μουσικούς βηματισμούς του Νεοελληνικού Διαφωτισμού" Μνήμη Πηνελόπης Παπαδοπούλου-Στάθη (1947-2008)Σεμινάριο για τον 18ο αιώνα (Γκράτς 21-24 'Ιουλίου 2011)Τό 13ο Διεθνές Συνέδριο για τό Διαφωτισμό (Γκράτς 25-29 'Ιουλίου 2011)<p> </p>. *The Gleaner*, 27, 267-273. <https://doi.org/10.12681/er.119>

Χρονικά - Ειδήσεις

Η ΚΑ' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΟΜΕΔ

Η ΚΑ' Γενική Συνέλευση του ΟΜΕΔ πραγματοποιήθηκε την 13η Φεβρουαρίου 2009, με πρόεδρο την κυρία Άννα Ταμπάκη και γραμματέα την κυρία Παναγιώτα Τζιβάρα. Θέματα ημερήσιας διάταξης ήταν: 1. Απολογισμός άπερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου, 2. Έκθεση Έξελεγκτικής Επιτροπής, 3. Έκλογή Έξελεγκτικής Επιτροπής, 4. Μερική ανανέωση του ΔΣ, 5. Προτάσεις μελών.

Στην αρχή της συνεδρίας ο Γενικός Γραμματέας του Όμιλου κύριος Δημήτρης Αποστολόπουλος παρουσίασε την Έκθεση πεπραγμένων του ΔΣ των ετών 2006-2007, πεπραγμένα τόσο στο έσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό.

Παρουσίασε τον 26ο τόμο του περιοδικού του Όμιλου «Ο Έρανιστής», εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους καθυστέρησε ή κυκλοφορία του· ανέφερε τα σχετικά με την έκδοση της Άλληλογραφίας του Εύγ. Βούλγαρη και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν λόγω του θανάτου του μέλους του Όμιλου και υπεύθυνου για το έργο αυτό Άλκη Άγγέλου· μίλησε για την προετοιμασία της «Βιβλιογραφίας Κοραή», την οποία είχε αρχίσει ο Φίλιππος Ήλιου και διεκπεραιώνει τώρα το μέλος του ΟΜΕΔ κυρία Σοφία Ματθαίου και αναφέρθηκε στο συνέδριο που διοργανώθηκε στην Κέρκυρα (από το Ίονιο Πανεπιστήμιο) για τον Εύγένιο Βούλγαρη, συνέδριο στο οποίο έλαβαν μέρος και μέλη του ΟΜΕΔ και την

έναρκτήρια πανηγυρική Συνεδρία του όποιου προσφώνησε ο Γενικός Γραμματέας του Όμιλου.

Στη συνέχεια ο Γενικός Γραμματέας παρουσίασε τα σχετικά με τη διεθνή παρουσία του ΟΜΕΔ: τη συμμετοχή του στις συναντήσεις της Διεθνούς Έταιρείας του Διαφωτισμού (ISECS/SIEDS), στο Διεθνές Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Μονπελιέ και στο Στρογγυλό Τραπέζι που διοργανώθηκε στην Αγία Πετρούπολη με την ευκαιρία των 200 χρόνων από το θάνατο του Ευγένιου Βούλγαρη. Η τελευταία αυτή εκδήλωση, της οποίας την έπιστημονική οργάνωση είχε ο ΟΜΕΔ, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία, με τη συμμετοχή των καλύτερων μελετητών του έργου του Βούλγαρη, και τα Πρακτικά της δημοσιεύτηκαν ήδη σε διγλωσση έκδοση (έλληνικά και ρωσικά).

Κοντά ωστόσο στα θετικά σημεία του απολογισμού της διετίας που παρουσιάστηκαν, αναγγέλθηκε και η απώλεια το 2008 της Πηνελόπης Στάθη, μέλους του Όμιλου και τα τελευταία χρόνια μέλους και του ΔΣ του. Έρευνήτρια σημαντική και άνθρωπος που ακτινοβολούσε ήδύτητα και απέπνεε φιλική διάθεση, η απώλειά της προκαλείσε πόνο όχι μόνο στους οικείους της αλλά σε όλοκληρη την έπιστημονική κοινότητα (βλ. περισσότερα στοιχεία για την προσωπικότητα και το έπιστημονικό έργο της στο Σημείωμα του κυρίου Κώστα Λάμπρα, μέλους

τοῦ ΔΣ, πού δημοσιεύεται ἀμέσως πιὸ κάτω).

Ἀναφερόμενος στὰ οἰκονομικά τοῦ Ὀμίλου ὁ Γενικός Γραμματέας ἀνακοίνωσε ὅτι, μὲ σύντονες προσπάθειες τοῦ ΔΣ, ἐξασφαλίστηκαν καὶ τῇ διετία αὐτῇ τὰ ἀναγκαῖα ἔσοδα γιὰ νὰ ἐπιτελέσει ὁ ΟΜΕΔ τὸ ἐπιστημονικὸ του ἔργο καὶ νὰ ἔχει τῇ διεθνῇ παρουσία του, ἐνῶ ὁ ταμίας τοῦ Ὀμίλου κύριος Παναγιώτης Μιχαηλάρης ἐνημέρωσε τῇ Γενικῇ Συνέλευση γιὰ τὴν οἰκονομικὴ κατὰστασιν τοῦ Ὀμίλου καὶ διένευε γραπτὸ κείμενο στὸ ὁποῖο παρουσιάζονταν μὲ τρόπο ἀναλυτικὸ τὰ οἰκονομικά του.

Στὴ συνέχεια διαβάστηκε ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ἡ ἐκθεσὶς τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κατόπιν διεξήχθησαν οἱ ψηφοφορίες γιὰ τὴ σύνθεσιν τῆς ΕΕ καὶ τοῦ ΔΣ.

Σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα, στὴν ΕΕ ἐξελέγησαν οἱ κυρίες Βασιλικὴ Μπόμπου-Σταμάτη, Παναγιώτα Εὐαγγέλου καὶ ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Πιτσάκης, ἐνῶ γιὰ τὸ ΔΣ οἱ κύριοι Παναγιώτης Μιχαηλάρης, Χρῆστος Πατρινέλης, Δημήτρης Σπάθης καὶ Γιώργος Τόλιας ὡς τακτικὰ μέλη, καὶ ἡ κυρία Σοφία Ματθαίου ὡς ἀναπληρωματικὸ μέλος.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΟΜΕΔ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2008-2009

Μετὰ τὶς ἀρχαιρεσίες τῆς 13ης Φεβρουαρίου 2009 τὰ παραμένοντα καὶ τὰ νεοεκλεγέντα μέλη τοῦ ΔΣ συνῆλθαν καὶ συγκροτήθηκαν σὲ σῶμα ὡς ἑξῆς: Βασ. Σφυρόερας Πρόεδρος, Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος Ἀντιπρόεδρος, Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος Γενικός Γραμματέας, Π. Δ. Μιχαηλάρης Ταμίας, Γιώργος Τόλιας Εἰδ. Γραμματέας, Κώστας

Λάμπας, Χ. Γ. Πατρινέλης καὶ Δημήτρης Σπάθης μέλη. Ἡ θέση τοῦ ἀποθανόντος μέλους τοῦ ΔΣ Πηνελόπης Στάθη, πού εἶχε ἐκλεγεῖ στίς ἀρχαιρεσίες τοῦ Ὀμίλου τῆς 14ης Σεπτεμβρίου 2006, θὰ ἀναπληρωθεῖ στὴν ἐπόμενη μερικὴ ἀνανέωση τοῦ ΔΣ, δεδομένου ὅτι δὲν εἶχε ἐκλεγεῖ ἀναπληρωματικὸ μέλος ἀπὸ ἐκείνες τὶς ἀρχαιρεσίες.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ ΣΤΑ ΠΟΛΩΝΙΚΑ

Τὸ «Ἐργαστήρι Ἑλληνικῶν Σπουδῶν» τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βαρσοβίας, ὑπὸ τῇ διεύθυνσιν τῆς καθηγήτριας Malgorzata Borowska, μελετήτριας τῆς γραμματείας τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νεότερου Ἑλληνισμοῦ, ἔχει δώσει ἔμφαση ἀπὸ τὸ 2004 στὴν προώθησιν ἑνὸς ἐκδοτικοῦ προγράμματος πού τιτλοφόρησε «Ἀριστουργήματα τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας». Ὡς τὸ 2006 δημοσιεύτηκαν στὴν παραπά-

νω σειρὰ πέντε τόμοι μὲ κείμενα τῆς μεταβυζαντινῆς καὶ κρητικῆς λογοτεχνίας, τῆς λαϊκῆς παράδοσης (δημοτικὰ τραγούδια, παραμύθια), τῆς ποιήσεως τοῦ Κάλβου καὶ τοῦ Σολωμοῦ, μεταφρασμένα καὶ σχολιασμένα στὰ πολωνικά. Τὸ 2008 ὁ ἕκτος τόμος, πού ἐπιμελήθηκε ἡ Μ. Borowska σὲ συνεργασία μὲ φοιτητὲς τῆς, περιέλαβε μίαν «Ἀνθολογία ἐπιστολῶν τοῦ Ἀδ. Κοραῆ» στὴν ὁποία πρωτεύουσα θέση κα-

τέχουν τὰ γράμματα πρὸς τὸν Πρωτοψάλτη Σμύρνης Δημ. Λῶτο (1782-1808), ἐνῶ μεταφράζεται ἐπίσης καὶ σχολιάζεται μικρὸς ἀριθμὸς ἄλλων ἐπιστολῶν πρὸς διαφόρους (Β. Κεῦνος, D'Ansse de Villosion, Chardon de la Rochette, Ἀλ. Βασιλείου, Δημ. Ὑψηλάντης, Νεόφ. Βάμβας, Ὁδ. Ἀνδροῦτσος κ.ἄ.). Τῶν δημοσιευμένων κειμένων προηγεῖται μακρὰ εἰσαγωγή τῆς ἐπιμελήτριας τοῦ τόμου με τίτλο «Ὁ Ἀδ. Κοραῆς στὸ πλαίσιο τῆς ἐποχῆς του», ὅπου ἐκτός ἀπὸ τὴν περιγραφή τῆς κατὰστασης τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγὸ καὶ τὴν παρακολούθηση τῆς βιογραφικῆς διαδρομῆς τοῦ Κοραῆ σὲ Σμύρνη, Ἀμστερνταμ καὶ Παρίσι ὡς τὴν ἀφοσίωσή του στὴν ὑπηρεσία τῆς παιδείας τοῦ γένους, ἐξετάζονται οἱ ιδέες του γιὰ τὴ γλώσσα, ἡ θέση του ἀπέναντι στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, οἱ πολιτικὲς ἀπόψεις του γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ νεοελληνικοῦ κράτους, ἡ σύγκρουσή του με τὸν Καποδίσ-

τρια. Στὴν τελευταία ἐνότητα τῆς εἰσαγωγῆς, πρὶν ἀπὸ τὴν παρουσίαση τῶν ἐκδοτικῶν θεμάτων τῶν ἐπιστολῶν (ἡ δημοσίευσή τους βασίστηκε στὴν ἔκδοση τῆς Ἀλληλογραφίας ἀπὸ τὸν ΟΜΕΔ), ἡ Μ. Borowska θέλησε νὰ ἀναδείξει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κοραῆ γιὰ τὸ πολωνικὸ ζήτημα τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνα (οἱ προσπάθειες διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας καὶ τῆς ἐπέμβασης στὰ ἐσωτερικὰ της ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνες τῆς Ρωσίας καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων) καὶ νὰ θυμίσει ὅτι ἡ γνωστὴ προσωπογραφία του, προὶν μεθοδευμένης ἀπὸ στενοὺς συνεργάτες του ὑποκλοπῆς τῶν φυσιογνωμικῶν χαρακτηριστικῶν του, εἶναι ἔργο πολωνοῦ ζωγράφου, τοῦ Smolki. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ἐπίσης ὅτι ὁ ἔβδομος τόμος τῆς σειρᾶς τῶν «Ἀριστουργημάτων» θὰ εἶναι ἀφιερωμένος ἐπίσης στὸν Κοραῆ καὶ στὸ μοναδικὸ ἀφηγηματικὸ κείμενό του, τὸν «Παπατρέχα».

ΕΜΜ. Ν. Φ.

«ΣΤΟΥΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥΣ ΒΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ»

Τέσσερις μελέτες ποὺ δημοσιεύτηκαν στὸν 26ο τόμο τοῦ «Ἑρανιστῆ» σχετικὲς μετὰ τὰ μουσικὰ τὴν περίοδο τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ μαζί! δύο ἄλλες ποὺ εἶχαν δημοσιευτεῖ σὲ προηγούμενους τόμους, στὸν 10ο καὶ τὸν 11ο, θὰ ἀποτελέσουν ἓνα νέο αὐτοτελὲς δημοσίευμα τοῦ ΟΜΕΔ. Τὸ δη-

μοσίευμα, ποὺ θὰ ἔχει ἓνα Προλογικὸ Σημείωμα, ἐνιαία ἀρίθμηση καὶ Εὐρετήριο προσώπων, τόπων καὶ ἐνοικῶν, θὰ δεῖ σύντομα τὸ φῶς τῆς δημοσιότη-
τας ἐμπλουτίζοντας τὴ σχετικὴ εὐάριθμη βιβλιογραφία μετὰ μιὰ ἐγκυρὴ συναγωγή μελετῶν.

ΜΝΗΜΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΑΘΗ (1947-2008)

Τὸν Μάρτιο τοῦ 2008 πέθανε ἡ Πηνελόπη Στάθη. Συνάδελφος ἱστορικός μετὰ σημαντικὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο, ἡ Πηνελόπη ἦταν ἓνας ζεστός καὶ γενναῖος

δωρὸς ἄνθρωπος. Ὁ θάνατός της εἶναι μιὰ μεγάλη ἀπώλεια γιὰ ὅλους ὅσοι τὴ γνωρίσαμε ἢ συνεργαστήκαμε μαζί της. Ἡ Πηνελόπη Στάθη διετέλεσε

μέλος του ΟΜΕΔ και από το 2001 ειδική γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του.

Γεννημένη στην Κωνσταντινούπολη το 1947, μετανάστευσε με τους γονείς της στη Σουηδία το 1965. Το επόμενο έτος γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λούνδης (Lund), στα Τμήματα Κλασικής Φιλολογίας, Νέας Έλληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Ρωμανικών Γλωσσών. Το 1970 πήρε πτυχίο από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λούνδης, καθώς και συμπληρωματικό πτυχίο γαλλικής και αγγλικής γλώσσας και φιλολογίας. Το ίδιο έτος εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, ενώ το 1975 διορίστηκε συντάκτρια στο Κέντρο Έρευνας του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών. Μετά από μακρά θητεία στο Κέντρο, και αφού είχε προαχθεί το 2002 σε έρευνήτρια πρώτης βαθμίδας, συνταξιοδοτήθηκε το 2007.

Το Κέντρο Έρευνας του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού ήταν για την Πηνελόπη Στάθη ένας χώρος μαθητείας στην επιστημονική έρευνα, δίπλα σε παλαιούς συναδέλφους που ήταν έτοιμοι να προσφέρουν με ανιδιοτέλεια την πείρα τους στους νεότερους. Μετά φυσικά της χαρίσματα, τις καλές σπουδές, την παιδεία και τις ευαισθησίες της, καλλιέργησε μέσα στον χώρο αυτό τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα και ιδιαιτέρως την αγάπη της για την έρευνα που τη συνόδεψε ως το τέλος.

Η κυριότερη απασχόλησή της στο Κέντρο ήταν η καταλογογράφηση και σύνταξη αναλυτικών περιλήψεων του αρχαιικού ύλικού που σώζεται στο «Γραμματοφυλάκειο» του Μετοχίου του Πανυχίου Τάφου της Κωνσταντι-

νούπολης (άλληλογραφία Μεγάλων Διερμηνέων της Πύλης με πατριαρχές Ιεροσολύμων, πατριαρχών Ιεροσολύμων με λογίους, δασκάλους, άξιωματούς, πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως με πατριαρχές Ιεροσολύμων κ.λπ.). Η εργασία αυτή, προχωρημένη σε μεγάλο βαθμό, θα αποτελέσει, όταν δημοσιευτεί, μια σημαντική συνεισφορά στη μελέτη της Όρθόδοξης Ανατολής από τον 17ο ως τον 19ο αιώνα. Επίσης, αξιοποίησε επιστημονικά το Αρχείο του κωνσταντινουπολίτη λογίου Ξενοφώντος Ι. Σιδερίδη, που βρίσκεται στο Κέντρο, ενώ παράλληλα έλαβε μέρος, με την αίσθηση της συλλογικότητας που τη διέκρινε, σε πολλές ομαδικές εργασίες και προγράμματα του Κέντρου. Σημειώνω ένδεικτικά τη συμμετοχή της σε αποδελτιώσεις κειμένων της μετά την Άλωση περιόδου, στη σύνταξη περιλήψεων και εύρετηρίων της Έφημερίδος των Μαρκιδών Πούλιου (1791-1797), σε έρευνητικές αποστολές του Κέντρου σε μονές των Μετεώρων.

Με άριστη γνώση των ελληνικών πηγών και της τουρκικής βιβλιογραφίας, η Πηνελόπη συνέβαλε με τα άρθρα και τα βιβλία της¹ στο να γνωρίσουμε καλύτερα πρόσωπα και θεσμούς που λειτούργησαν στην εύρυχωρία της Όθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στη δι-

1. Αναλυτική εργογραφία της Πηνελόπης Στάθη βλ. στον τόμο: Μνήμη Πηνελόπης Στάθη. Μελέτες ιστορίας και φιλολογίας, επιμέλεια: Κώστας Λάππας, Αντώνης Αναστασόπουλος, Ηλίας Κολοβός, Κέντρο Έρευνας του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών – Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών/ΙΤΕ, Ήρακλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2010, σ. XVII-XXIV.

δακτορική διατριβή της με θέμα τόν πατριάρχη Ιεροσολύμων Χρυσάνθο Νοταρά (1999) μελέτησε μέσα από ένα πλούσιο αρχειακό υλικό τη ζωή και τη δράση ενός διαπρεπούς εκπροσώπου της Έκκλησίας και φωτισμένου λογίου. Στην εργασία της για τις «άλλαξοπατριαρχείες» στον θρόνο της Κωνσταντινούπολης (2004) αναζητά τις αιτίες που προκαλούσαν τις συχνές αλλαγές πατριαρχών, ενώ στην εργασία της «Γράμματα και πρόσωπα στον 18ο αιώνα» (2006) αποθησαυρίζει ένα πλήθος ειδήσεων (πολιτικών, φιλολογικών κ.ά.) από την αλληλογραφία χριστιανών άξιωματούχων της Πύλης με τους πατριάρχες Ιεροσολύμων Δοσίθεο και Χρυσάνθο, ενώ παράλληλα περιγράφει τους επιστολικούς κανόνες που ακολουθούσαν στην αλληλογραφία τους. Τέλος, στην εργασία της για τόν «σοφώτατο» Έσατ Έφέντη, φίλο και αλληλογράφο του Χρυσάνθου Νοταρά (1986), έδειξε ότι άνθρωποι με εκλεκτικές συγγένειες μπορούσαν να υπερβούν τις πολιτισμικές και άλλες διαφορές τους και να αναπτύξουν στενούς δεσμούς φιλίας· μιξς φιλίας «που δέν γνωρίζει έθνηικά σύνορα, ούτε περιορίζεται από τις διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις».

Ένα άλλο πεδίο που απασχόλησε την Πηνελόπη Στάθη ήταν ή τουρκόφωνη φιλολογία που αναπτύχθηκε στους κόλπους τών έλληνορθόδοξων κοινοτήτων της Όθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι εργασίες της για τις καραμνλίδικες εκδόσεις θρησκευτικών αλλά και λογοτεχνικών κειμένων, όπως ή Θυσία του Άβραάμ και Ό Πολυπαθής του Γρηγόριου Παλαιολόγου, συμβάλλουν με ουσιαστικό τρόπο στη μελέτη της παιδείας και της ιδεολογίας τών τουρκόφωνων χριστιανικών

πληθυσμών της Μικράς Άσίας. Ακόμη, ή Πηνελόπη, διατηρώντας στενούς δεσμούς με τόν γενέθλιο τόπο της και την ιστορία του, ασχολήθηκε με λογίους και εκπαιδευτικούς της Κωνσταντινούπολης, εξέδωσε κωνσταντινούπολικά στιχουργήματα και δημοσίευσε άρθρα σχετικά με τούς Ρωμιούς της Πόλης, τά εκπαιδευτικά τούς ιδρύματα, τó κωνσταντινουπολίτικο γλωσσικό ιδίωμα κ.ά.

Την Πηνελόπη απασχόλησαν επίσης ζητήματα της νεότερης όθωμανικής και τουρκικής ιστορίας, όπως ή θέση της γυναίκας στην Όθωμανική Αυτοκρατορία και τó σύγχρονο τουρκικό κράτος (1998) και ή αντιμετώπιση του όθωμανικού παρελθόντος στην τουρκική ιστοριογραφία (2000), ενώ ζωνρό ήταν τó ενδιαφέρον και ή αγάπη της για την τουρκική λογοτεχνία, όπως φανερώνει τó βιβλίό της Δέκα γυναίκες συγγραφείς στη σύγχρονη Τουρκία (2000) με μεταφράσεις διηγημάτων από τά τουρκικά.

Μιά άλλη αγάπη της Πηνελόπης Στάθη ήταν ή διδασκαλία. Δασκάλα με την κλασική έννοια της λέξης, δίδασκε τουρκική γλώσσα με πραγματική άφοσίωση επί πολλά χρόνια στο Κέντρο Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης και είχε τή χαρά να δει άρκετους μαθητές της να ειδικεύονται στις όθωμανικές και τουρκικές σπουδές. Στο πλαίσιο τών διδακτικών ενδιαφερόντων της συνέγραψε τουρκικό αναγνωστικό για τή δημοτική εκπαίδευση και μετέφρασε στά τουρκικά τή Μικρή Γραμματική του Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Σ' αυτά θά ήθελα να προσθέσω και κάτι ακόμη: την ιδιαίτερη εύαισθησία της Πηνελόπης απέναντι στά μειονοτικά προβλήματα στην Ελλάδα και την

Τουρκία. Μιά ευαισθησία που άπέρρεε και από προσωπικές εμπειρίες και την όποια εκδήλωσε με πολλούς τρόπους: με όμιλίες και άρθρα για τὰ τουρκικά σχολικά έγχειρίδια στη Θράκη, με τὴ συμμετοχή της σὲ ομάδες ἐργασίας για τὰ ἐγχειρίδια ἱστορίας στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκία, ἀλλὰ καὶ με τὴν ἀνθρώπινη ἐπαφὴ της με τὸν κόσμο που βίωνε τὰ μειονοτικά προβλήματα.

Ἡ Πηνελόπη Στάθη ἄφησε πίσω της πολλὰ πράγματα για νὰ τὴ θυμό-

μαστε. Τὸ ἀξιόλογο ἐρευνητικὸ καὶ συγγραφικὸ της ἔργο, τὴ διδασκαλία της, τὴν πυκνὴ παρουσία της σὲ ἐπιστημονικὰ συνέδρια στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ, ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο πολύτιμο: τὴ ζωντάνια καὶ τὴν ἀμεσότητα που χαρακτήριζαν τὶς σχέσεις της με τοὺς ἄλλους καὶ που δημιουργοῦσαν γύρω της ἓνα κλίμα συντροφικότητος.

ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΠΠΑΣ

SEMINARIO FIA TON 18o AIΩNA
(Γκράτς 21-24 Ἰουλίου 2011)

Ἀναδημοσιεύουμε τὴν πρόσκληση για τὴ συμμετοχὴ στὸ Σεμινάριο που διοργανώνεται, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Διεθνoῦς Ἑταιρείας, ἀπὸ τὴν Αὐστριακὴ Ἑταιρεία Μελέτης τοῦ 18ου αἰῶνα. Τὸ Σεμινάριο, που θὰ γίνεῖ στὸ Γκράτς τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τὶς 21 ὠς τὶς 24 Ἰουλίου 2011 ἀφορᾷ νέους μελετητές τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ ἔχει θέμα «Providing for the Future: Theory and Practice in the Eighteenth Century».

The 2011 Seminar for Early Career Eighteenth Century Scholars will take place from July 21st to 24th in Graz (Austria), before the 13th International Congress for Eighteenth-Century Studies (July 25th-29th). For that reason, the theme of the seminar has been adjusted to the main topic of the congress (Time in the Age of Enlightenment: Situating the Present, Imagining the Future). This topic encompasses eighteenth-century perspectives on the future as well as the organisational measures undertaken in the eighteenth-century in order to provide for the future. Examples of research areas might include

medicine, education, communication, ecology etc. The seminar languages are English, French and German.

The number of participants in the seminar is limited to 15. Preference will be given to applicants who have received the PhD or equivalent degree within six years of the date of the seminar.

Applications are open from October 1st 2010 until March 31st 2011. All applications must be sent online and include:

1. A completed application form (available on the congress website, cf. www.18thcenturycongress-graz2011.at),
2. A one page abstract in A4 (one-and-a-half spaced, 12pt),
3. The applicant's curriculum vitae,
4. A letter of recommendation from a senior scholar who knows the applicant's work well.

Applications must be sent exclusively to: 18thcc.office@uni-graz.at. Only complete applications will be accepted.

The Organizing Committee of the Congress will assess the applications. Successful candidates will be notified in April 2011 by the Congress secretary.

Seminar participants receive a bursary of 300 Euros for costs incurred during the seminar (accommodation, food). Travel costs, however, will not be paid.

Seminar participants may also apply for a presentation at the Congress and a

bursary for the Congress period. See for further information "Congress programme" and "Bursaries" on the Congress website: www.18thcenturycongress-graz2011.at.

ΤΟ 13ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟ
(Γκράτς 25-29 Ιουλίου 2011)

Τὸ 13ο Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸ Διαφωτισμὸ ἀνέλαβε νὰ τὸ διοργανώσει ἡ Αὐστριακὴ Ἑταιρεία Μελέτης τοῦ 18ου αἰώνα (Österreichische Gesellschaft zur Erforschung des 18. Jahrhunderts) σὲ συνεργασία μὲ τὸ Karl-Franzens-Universität Graz. Θὰ συνέλθει στὴν πόλη τοῦ Γκράτς τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τὴς 25 ὠς τὴς 29 Ἰουλίου 2011. Ἡ θεματικὴ τοῦ Συνεδρίου εἶναι «Time in the Age of Enlightenment: Situating the Present, Imagining the Future / Le temps au siècle des Lumières: penser le

présent et imaginer l'avenir» καὶ «Central and Eastern Europe in the Age of Enlightenment / L'Europe Centrale et Orientale au temps des Lumières».

Στὴ Γραμματεία τοῦ ΟΜΕΔ ὑπάρχει τὸ σχετικὸ ὕλικὸ ποὺ ἀφορᾷ τὸ Συνέδριο καὶ εἶναι στὴ διάθεση καθὲς ἐνδιαφερόμενου, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ἀπευθύνεται καὶ στὴν ἠλεκτρονικὴ διεύθυνση τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας: http://www.isecs.org/isecs_sieds/pages_english/congress2011.php.